

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงที่มีสถานภาพโสด จำนวน 400 คน แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ คือ 30 – 34 ปี 35 – 39 ปี 40 – 44 ปี และ 45 – 49 ปี ช่วงอายุละ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ต่อช่วงอายุ ส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 52.00 จำนวน 208 คน อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 57.50 จำนวน 230 คน รายได้อยู่ระหว่าง 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 26.80 จำนวน 107 คน พักอาศัยอยู่กับครอบครัวต้น (พ่อแม่) ร้อยละ 49.50 จำนวน 198 คน ที่พักเป็นของครอบครัว ร้อยละ 43.30 จำนวน 173 คน ประเภทที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยว ร้อยละ 43.80 จำนวน 175 คน จำนวนบัตรเครดิต 1-2 ใบ ร้อยละ 53.50 จำนวน 214 คน อัตราการเก็บออมเงินต่อเดือน 11-20% ร้อยละ 41.00 จำนวน 164 คน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบด้านกิจกรรม

ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรด้านกิจกรรม (Activities) จำนวนทั้งสิ้น 36 ข้อ (A1-A36) เมื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร (Factor Analysis) โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle component) ในการสกัดปัจจัย และหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มกิจกรรม พบว่าสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ทั้งสิ้น 4 กลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เนื่องจากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญจึงจะสามารถใช้เทคนิค Factor Analysis ได้ โดยสามารถตรวจสอบได้จากสถิติ KMO (Kaiser-Meyse-Olkin) ต้องมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 จึงจะเหมาะสม และในที่นี้ได้ค่าเป็น 0.626 ซึ่งมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 จึงสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

ขั้นตอนที่ 2 การสกัดปัจจัย (Factor Extraction) เพื่อหาจำนวน Factor ที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้ โดยใช้วิธี PCA (Principle Component Analysis) เป็นเทคนิคที่มีวัตถุประสงค์ที่จะนำรายละเอียดของตัวแปรที่มีจำนวนตัวแปรหลายๆ มาไว้ในปัจจัยที่มีเพียงไม่กี่ปัจจัย โดยพิจารณาจากค่า Eigen Value ซึ่งหมายถึง ค่าความผันแปรหรือความแปรปรวนทั้งหมดในตัวแปรเดิมที่สามารถอธิบายได้ ค่า Eigen Value จะมีค่าต่ำสุดเป็น 0 และสูงสุดเท่ากับจำนวนตัวแปร กรณีที่ Factor ใดมีค่า Eigen Value เป็น 0 แสดงว่า Factor นั้นไม่สามารถดึงรายละเอียดของข้อมูลจากตัวแปรได้เลย และ Factor ใดที่มีค่า Eigen Value น้อยกว่า 1 แสดงว่า Factor นั้นมีรายละเอียดของข้อมูลน้อยกว่าตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวเดียว ดังนั้นจะพิจารณาจากค่า Eigen Value มากกว่า 1 ซึ่งในที่นี้พบว่า มีจำนวน 4 Factor (Component)

เมื่อได้จำนวน Factor มาแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์จัดตัวแปรกิจกรรมทั้ง 36 ตัวแปรว่าควรอยู่ใน Factor ใด (1-4) โดยพิจารณาจากค่า Factor loading (น้ำหนักตัวประกอบ) ถ้าค่า Factor loading ของตัวแปรใน Factor ใดมีค่ามาก (เข้าสู่ +1 หรือ -1) และของ Factor อื่นๆ มีค่า Factor loading ต่ำ (เข้าสู่ศูนย์) จะจัดตัวแปรให้อยู่ใน Factor ที่มีค่า Factor loading สูง ได้ดังนี้

Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร คือ เป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ต่างๆ เพื่อติดตามข่าวสาร เล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก เป็นสมาชิกสปอร์ตคลับ เล่นกีฬากลางแจ้งทุกวันหยุด ชอบเล่นกีฬาที่ไม่ทำให้ผิวเสีย ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นประจำ และใช้เวลาเข้าร่วมในงานแฟชั่นโชว์ สะสมผลงานคารานักรื่องที่เป็นที่นิยม ชอบร้องคาราโอเกะ และ ไปงานเลี้ยงสังสรรค์ และงานรื่นเริงตามเทศกาล มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.66 0.62 0.60 0.58 0.57 0.54 0.53 0.46 0.37 และ 0.27 ตามลำดับ

Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว คือ ใช้เวลาว่างในการท่องอินเทอร์เน็ต ไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ พักผ่อนที่บ้านหลังเลิกงานแทนการออกไปเที่ยวกลางคืน ชอบอ่านหนังสือและนิตยสาร ดูโทรทัศน์/ซีดี/ดีวีดี ที่บ้าน ทำความสะอาดบ้านด้วยตัวเอง ใช้เวลาอยู่กับตัวเองตามลำพังเงียบๆ เลี้ยงสัตว์ไว้เป็นเพื่อน และพูดคุยกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต MSN มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.66 0.61 0.57 0.54 0.52 0.52 0.51 0.48 และ 0.47 ตามลำดับ

Factor ที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว คือ ไปเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ในเทศกาลสำคัญ เข้าร่วมทำบุญปฏิบัติธรรม เป็นสมาชิกชมรมที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ มีการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงาน เข้าร่วมงานสัมมนาหรืออบรมในหลักสูตรที่เป็นประโยชน์กับงาน เป็นอาสาสมัครช่วงองค์กรการกุศล สวดมนต์และทำบุญตักบาตร ทำงานล่วงเวลาช่วงเย็นและวันหยุด ทำงานพิเศษที่ไม่เกี่ยวกับงานประจำ มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.75 0.68 0.60 0.54 0.47 0.46 0.40 0.35 และ 0.22

Factor ที่ 4 ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัว คือ เลือกซื้อสินค้าที่ถูกต้องถึงแม้จะราคาสูงก็ตาม ซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต ซื้อสินค้าแฟชั่นจากต่างประเทศ ไปท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงในวันหยุด เสาร์อาทิตย์ ใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายใช้สอย ทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว ลาพักร้อน ไปเที่ยวต่างประเทศ ทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นท้าทาย เช่น ปีนผาล่องแก่ง มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.64 0.58 0.53 0.50 0.48 0.48 0.47 และ 0.44

แต่เนื่องจากมีตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร ที่มีคะแนนตัวประกอบต่ำ คือ มีคะแนนระหว่าง -0.40 ถึง 0.40 จึงต้องตัดตัวแปรทั้ง 5 ตัวออกและทำการประมวลผลใหม่ ได้แก่ (1) A2 ฉันทางานล่วงเวลาช่วงเย็นและวันหยุด (2) A3 ฉันทางานพิเศษที่ไม่เกี่ยวกับงานประจำ (3) A7 ฉันทชอบร้องคาราโอเกะ (4) A10 ฉันทไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล และ (5) A29 ฉันทสวดมนต์ทำบุญตักบาตร ทำให้ตัวแปรในด้านกิจกรรมคงเหลือที่ 31 ตัวแปร

จากตัวประกอบกิจกรรมทั้ง 31 ตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างจัดสรรเวลาให้มาก ได้แก่ ดูโทรทัศน์/ซีดี/วีดีที่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 4.03) มีการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงาน (ค่าเฉลี่ย 4.00) พักผ่อนที่บ้านหลังเลิกงานแทนการออกไปเที่ยวกลางคืน (ค่าเฉลี่ย 3.98) ทำความสะอาดบ้านด้วยตัวเอง (ค่าเฉลี่ย 3.79) ชอบอ่านหนังสือและนิตยสาร (ค่าเฉลี่ย 3.64) ไปเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ในเทศกาลสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 3.53) และทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.47)

กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างจัดสรรเวลาให้ปานกลาง ได้แก่ ใช้เวลาว่างในการท่องอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 3.27) เลือกซื้อสินค้าที่ถูกต้องถึงแม้ราคาจะสูงก็ตาม (3.24) ใช้เวลาอยู่กับตัวเองตามลำพังเงียบๆ (ค่าเฉลี่ย 3.20) เข้าร่วมงานสัมมนาหรืออบรมในหลักสูตรที่เป็นประโยชน์กับงาน (ค่าเฉลี่ย 3.15) มักจะใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายใช้สอย (ค่าเฉลี่ย 3.14) ไปท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ (ค่าเฉลี่ย 3.11) ชอบเล่นกีฬาที่ไม่ทำให้ผิวเสีย (ค่าเฉลี่ย 2.99) มักจะพูดคุยกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต (MSN) (ค่าเฉลี่ย 2.86) มักจะเข้าวัดทำบุญปฏิบัติธรรม (ค่าเฉลี่ย 2.80) และไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.67)

ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างจัดสรรเวลาให้น้อยกับกิจกรรมดังต่อไปนี้ เป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ต่างๆ เพื่อติดตามข่าวสาร (ค่าเฉลี่ย 2.39) ทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นท้าทายเช่นปีนผาล่องแก่ง (ค่าเฉลี่ย 2.33) ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ย 2.32) เลี้ยงสัตว์ไว้เป็นเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 2.31) เป็นสมาชิกชมรมที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ (ค่าเฉลี่ย 2.19) ลาพักร้อนไปเที่ยวต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 2.05) เป็นสมาชิกสปอร์ตคลับ (ค่าเฉลี่ย 1.97) เป็นอาสาสมัครองค์กรการกุศล (ค่าเฉลี่ย 1.91)

กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างจัดสรรเวลาให้น้อยที่สุด ได้แก่ ซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 1.77) เล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก (ค่าเฉลี่ย 1.69) สะสมผลงานคารานักร้องที่เป็นที่นิยม (ค่าเฉลี่ย 1.57) เลือกรับซื้อสินค้าแฟชั่นจากต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 1.56) เล่นกีฬากลางแจ้งทุกวันหยุด (ค่าเฉลี่ย 1.56) และใช้เวลาเข้าร่วมในงานแฟชั่นโชว์ (ค่าเฉลี่ย 1.52)

จากตัวประกอบกิจกรรมทั้ง 31 ตัวแปรดังกล่าว นำมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร (Factor Analysis) โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis) ในการสกัดปัจจัย และหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax อีกครั้งหนึ่ง เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มกิจกรรม พบว่าสามารถนำตัวแปรกิจกรรมทั้ง 31 ตัวแปรมาจัดกลุ่มใส่ใน Factor ทั้ง 4 Factor ตามค่า Factor loading และตั้งชื่อกลุ่ม ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มกีฬาและความบันเทิง ประกอบด้วย ตัวแปร 8 ตัวแปร คือ การเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ต่างๆ เพื่อติดตามข่าวสาร การเล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก การเป็นสมาชิกสปอร์ตคลับ การเล่นกีฬากลางแจ้งทุกวันหยุด การชอบเล่นกีฬาที่ไม่ทำให้ผิวเสีย การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นประจำ และใช้เวลาเข้าร่วมในงานแฟชั่นโชว์ และสะสมผลงานคารานักร้องที่เป็นที่นิยม มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.64 0.59 0.58 -0.56 0.54 -0.54 และ -0.46 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง ประกอบด้วย ตัวแปร 9 ตัว คือ การใช้เวลาว่างในการท่องอินเทอร์เน็ต การไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ การพักผ่อนที่บ้านหลังเลิกงาน แทนการออกไปเที่ยวกลางคืน การชอบอ่านหนังสือและนิตยสาร การดูโทรทัศน์/ซีดี/ดีวีดีที่บ้าน การทำความสะอาดบ้านด้วยตัวเอง การใช้เวลาอยู่กับตัวเองตามลำพังเงียบๆ การเลี้ยงสัตว์ไว้เป็นเพื่อน และการพูดคุยกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต MSN ตามลำดับ มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.68 0.67 0.67 0.63 0.59 0.51 0.49 0.46 และ 0.45 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มการทำงานและกิจกรรมสังคม ประกอบด้วย ตัวแปร 6 ตัว คือ การไปเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ในเทศกาลสำคัญ การเข้าวัดทำบุญปฏิบัติธรรม การเป็นสมาชิกชมรมที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ การวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงาน การเข้าร่วมงานสัมมนาหรืออบรมในหลักสูตรที่เป็นประโยชน์กับงาน และการเป็นอาสาสมัครช่วยองค์กรการกุศล มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.64 0.56 0.45 0.45 0.44 และ 0.42 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มกิจกรรมการบริโภคและการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ตัวแปร 8 ตัว คือ การเลือกซื้อสินค้าที่ดูใจถึงแม้ราคาจะสูง การชอบซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต การเลือกซื้อสินค้าแฟชั่นจากต่างประเทศ การไปท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ การใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายใช้สอย การทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว การลาพักร้อนไปเที่ยวต่างประเทศ การ

ทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นทำท่ายเช่นปีนผาล่องแก่ง มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.60 0.54 0.54 -0.53 0.51 0.50 0.46 และ 0.43

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบด้านความสนใจ

ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรด้านด้านความสนใจ (Interests) จำนวนทั้งสิ้น 33 ข้อ (I37-I69) เมื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร (Factor Analysis) โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle component) ในการสกัดปัจจัย และหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มกิจกรรม พบว่าสามารถจัดกลุ่มความสนใจได้ทั้งสิ้น 4 กลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เนื่องจากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญจึงจะสามารถใช้เทคนิค Factor Analysis ได้ โดยสามารถตรวจสอบได้จากสถิติ KMO (Kaiser-Meyse-Olkin) ต้องมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 จึงจะเหมาะสม และในที่นี้ได้ค่าเป็น 0.654 ซึ่งมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 จึงสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

ขั้นตอนที่ 2 การสกัดปัจจัย (Factor Extraction) เพื่อหาจำนวน Factor ที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้ โดยใช้วิธี PCA (Principle Component Analysis) เป็นเทคนิคที่มีวัตถุประสงค์ที่จะนำรายละเอียดของตัวแปรที่มีจำนวนตัวแปรหลายๆ มาไว้ในปัจจัยที่มีเพียงไม่กี่ปัจจัย โดยพิจารณาจากค่า Eigen Value ซึ่งหมายถึง ค่าความผันแปรหรือความแปรปรวนทั้งหมดในตัวแปรเดิมที่สามารถอธิบายได้ ค่า Eigen Value จะมีค่าต่ำสุดเป็น 0 และสูงสุดเท่ากับจำนวนตัวแปร กรณีที่ Factor ใดมีค่า Eigen Value เป็น 0 แสดงว่า Factor นั้นไม่สามารถดึงรายละเอียดของข้อมูลจากตัวแปรได้เลย และ Factor ใดที่มีค่า Eigen Value น้อยกว่า 1 แสดงว่า Factor นั้นมีรายละเอียดของข้อมูลน้อยกว่าตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวเดียว ดังนั้นจะพิจารณาจากค่า Eigen Value มากกว่า 1 ซึ่งในที่นี้พบว่ามีจำนวน 4 Factor (Component)

เมื่อได้จำนวน Factor มาแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์จัดตัวแปรความสนใจทั้ง 33 ตัวแปรว่าควรอยู่ใน Factor ใด (1-4) โดยพิจารณาจากค่า Factor loading (น้ำหนักตัวประกอบ) ถ้าค่า Factor loading ของตัวแปรใน Factor ใดมีค่ามาก (เข้าสู่ +1 หรือ -1) และของ Factor อื่นๆ มีค่า Factor loading ต่ำ (เข้าสู่ศูนย์) จะจัดตัวแปรให้อยู่ใน Factor ที่มีค่า Factor loading สูง ได้ดังนี้ Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร 11 ตัว คือ เข้าร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า ให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย เข้าร่วมงานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม เทียวชมงานศิลปะ และวัฒนธรรมของไทย พัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อความสำเร็จในอาชีพ ติดตามข่าวสารบ้านเมือง

ทุกวัน ศึกษาเพิ่มเติมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่ เตรียมอาหารสำหรับรับประทานเอง ดูแลโฆษณาทางโทรทัศน์มากพอๆ กับดูรายการต่างๆ สนใจการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และ สนใจดูแลสุขภาพตัวเองให้แข็งแรง มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.69 0.68 0.65 0.60 0.56 0.51 0.47 0.45 0.39 และ 0.3 ตามลำดับ

Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว คือ ขาดอุปกรณ์สื่อสารเช่น โทรศัพท์มือถือ, PDA ไม่ได้ สนใจเฉพาะเรื่องที่ทำให้ก้าวหน้าในหน้าที่การงานเท่านั้น รับประทานอาหารจานด่วนเป็นประจำ สนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวซุบซิบดารา, นักร้อง นิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) หางานใหม่เพื่อรายได้ที่สูงขึ้น และ สนใจรายการแฟชั่นโชว์มากกว่ารายการอื่นๆ ความสำเร็จสูงสุดคือความร่ำรวย และชอบพักผ่อนด้วยการเล่นเกมสโคมพิวเตอร์ มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.70 0.64 0.62 0.59 0.58 0.54 0.54 0.47 และ 0.36 ตามลำดับ

Factor ที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว คือ ให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมในครอบครัวเสมอ เมื่อมีปัญหาปรึกษาคนในครอบครัว การเดินทางรอบโลกเป็นหนึ่งในความฝัน ชอบการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ และ ความสำเร็จคือการได้เป็นเจ้าของธุรกิจของตัวเอง ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นลำดับแรก ในการเลือกซื้ออาหารคำนึงถึงความสะอาดสบายเสมอ ทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ๆ มากกว่าใช้แต่ตราสินค้าเดิม และ ให้ความสำคัญกับสไตล์ของเสื้อผ้ามากกว่าราคา มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.68 0.58 0.58 0.57 0.45 0.42 0.40 และ 0.39 ตามลำดับ

Factor ที่ 4 ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว คือ บ้านต้องเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ สนใจที่จะตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่ และ เป็นคนดูแลสุขภาพเป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้านด้วยตัวเอง แต่งกายตามสบายมากกว่าตามสมัยนิยม มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.82 0.72 0.52 และ 0.35

แต่เนื่องจากมีตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปรที่มีคะแนนตัวประกอบต่ำ คือ คะแนนระหว่าง - 0.40 ถึง 0.40 จึงต้องตัดตัวแปรทั้ง 5 ตัวออกและทำการประมวลผลใหม่ ได้แก่ (1) I46 ฉันสนใจดูแลสุขภาพของตัวเองให้แข็งแรง (2) I49 ฉันสนใจการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม (3) I52 ฉันชอบพักผ่อนด้วยการเล่นเกมสโคมพิวเตอร์ (4) I53 ฉันให้ความสำคัญกับสไตล์ของเสื้อผ้ามากกว่าราคา และ (5) I57 ฉันแต่งกายตามสบายมากกว่าตามสมัยนิยม ทำให้ตัวแปรในด้านความสนใจคงเหลือที่ 28 ตัวแปร

จากตัวประกอบความสนใจทั้ง 28 ตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า สิ่งทีกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 4.47)

สิ่งทีกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 4.02) การให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย (ค่าเฉลี่ย

3.98) การท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.97) การพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อความสำเร็จในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 3.89) การได้เป็นเจ้าของธุรกิจของตัวเอง (ค่าเฉลี่ย 3.83) ปรึกษาคนในครอบครัวเมื่อมีปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.70) สนใจศึกษาเพิ่มเติมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่ (ค่าเฉลี่ย 3.59) ในการเลือกซื้ออาหารคำนึงถึงความสะอาดรสชาติอร่อย (ค่าเฉลี่ย 3.54) (ค่าเฉลี่ย 3.51) การเดินทางรอบโลกเป็นหนึ่งในความฝัน (ค่าเฉลี่ย 3.49) สนใจที่จะตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่ (ค่าเฉลี่ย 3.48) ติดตามข่าวสารบ้านเมืองทุกวัน (ค่าเฉลี่ย 3.47) และบ้านต้องเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.46)

สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจปานกลาง ได้แก่ ดูแลความเป็นระเบียบในบ้านด้วยตัวเอง (ค่าเฉลี่ย 3.35) ความสำเร็จสูงสุดคือความร่ำรวย (ค่าเฉลี่ย 3.17) ขาดอุปกรณ์สื่อสารเช่น โทรศัพท์มือถือ, PDA ไม่ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.14) ชอบดูโฆษณาทางโทรทัศน์มากกว่ากับดูรายการต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.10) สนใจทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ๆ มากกว่าใช้แต่ตราสินค้าเดิม (ค่าเฉลี่ย 2.98) ชอบเตรียมอาหารสำหรับรับประทานเอง (ค่าเฉลี่ย 2.97) สนใจเที่ยวชมงานศิลปะและวัฒนธรรมของไทย (ค่าเฉลี่ย 2.93) สนใจเข้าร่วมงานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม (ค่าเฉลี่ย 2.86) รับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ย 2.81) หางานใหม่เพื่อรายได้ที่สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.75) สนใจเข้าร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า (ค่าเฉลี่ย 2.62) และนิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) (ค่าเฉลี่ย 2.61)

ส่วนสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจน้อย ได้แก่ การสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวซุบซิบดารา, นักร้อง (ค่าเฉลี่ย 2.53) และการสนใจรายการแฟชั่นโชว์มากกว่ารายการอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 2.02)

จากตัวประกอบความสนใจทั้ง 28 ตัวแปรดังกล่าว นำมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร (Factor Analysis) โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis) ในการสกัดปัจจัย และหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax อีกครั้งหนึ่ง เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มความสนใจ พบว่าสามารถนำตัวแปรความสนใจ ทั้ง 28 ตัวแปรมาจัดกลุ่มใส่ใน Factor ทั้ง 4 Factor ตามค่า Factor loading และตั้งชื่อกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มรักตัวเองและสังคม ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว คือ เข้าร่วมพัฒนาชุมชนของฉันให้เจริญก้าวหน้า ให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย เข้าร่วมงานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม เที่ยวชมงานศิลปะและวัฒนธรรมของไทย พัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อความสำเร็จในอาชีพ ติดตามข่าวสารบ้านเมืองทุกวัน สนใจศึกษาเพิ่มเติมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่ชอบเตรียมอาหารสำหรับรับประทานเอง ชอบดูโฆษณาทางโทรทัศน์มากกว่ากับดูรายการต่างๆ มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.73 0.69 0.61 0.60 0.59 0.58 0.51 0.48 และ 0.43 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มแฟชั่นและค่านิยม ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวคือ ขาดอุปกรณ์สื่อสารเช่น โทรศัพท์มือถือ, PDA ไม่ได้ สนใจเฉพาะเรื่องที่ทำให้ก้าวหน้าในหน้าที่การงานเท่านั้น รับประทานอาหารจานด่วนเป็นประจำ สนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวซุบซิบดารานักร้อง นิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) หางานใหม่เพื่อรายได้ที่สูงขึ้น สนใจรายการแฟชั่นโชว์มากกว่ารายการอื่นๆ ความสำเร็จสูงสุดของฉันทันคือ ความร่ำรวยมีน้ำหนักรวมตัวประกอบคือ 0.68 0.67 0.63 0.62 0.61 0.58 -0.52 และ 0.50 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มรักครอบครัวและปรับตัวเพื่อความสำเร็จ ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัว คือ ให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมในครอบครัวเสมอ เมื่อมีปัญหาฉันมักปรึกษาคนในครอบครัว การเดินทางรอบโลกเป็นหนึ่งในความฝันของฉัน ชอบการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ ความสำเร็จของฉันทันคือการได้เป็นเจ้าของธุรกิจของตัวเอง ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก การเลือกซื้ออาหารฉันคำนึงถึงความสะอาดสบายเสมอ สนใจทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ๆ มากกว่าใช้แต่ตราสินค้าเดิมมีน้ำหนักรวมตัวประกอบคือ 0.79 0.74 0.72 0.70 0.59 0.53 0.50 และ 0.49 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มเรียบง่ายและเป็นระเบียบเรียบร้อย ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว คือ บ้านของฉันทันต้องเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ ฉันสนใจที่จะตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่ ฉันเป็นคนดูแลความเป็นระเบียบในบ้านด้วยตัวเองมีน้ำหนักรวมตัวประกอบคือ 0.84 0.75 และ 0.57 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบด้านความคิดเห็น

ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรด้านความคิดเห็น (Opinions) จำนวนทั้งสิ้น 31 ข้อ (O70-O100) เมื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร (Factor Analysis) โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle component) ในการสกัดปัจจัย และหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มกิจกรรม พบว่าสามารถจัดกลุ่มความสนใจได้ทั้งสิ้น 4 กลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เนื่องจากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากหรือมีความสัมพันธ์กันน้อยอย่างมีนัยสำคัญจึงจะสามารถใช้เทคนิค Factor Analysis ได้ โดยสามารถตรวจสอบได้จากสถิติ KMO (Kaiser-Meyse-Olkin) ต้องมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 จึงจะเหมาะสม และในที่นี้ได้ค่าเป็น 0.626 ซึ่งมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 จึงสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

ขั้นตอนที่ 2 การสกัดปัจจัย (Factor Extraction) เพื่อหาจำนวน Factor ที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้ โดยใช้วิธี PCA (Principle Component Analysis) เป็นเทคนิคที่มี

วัตถุประสงค์ที่จะนำรายละเอียดของตัวแปรที่มีจำนวนตัวแปรหลายๆ มาไว้ในปัจจัยที่มีเพียงไม่กี่ปัจจัย โดยพิจารณาจากค่า Eigen Value ซึ่งหมายถึง ค่าความผันแปรหรือความแปรปรวนทั้งหมดในตัวแปรเดิมที่สามารถอธิบายได้ ค่า Eigen Value จะมีค่าต่ำสุดเป็น 0 และสูงสุดเท่ากับจำนวนตัวแปร กรณีที่ Factor ใดมีค่า Eigen Value เป็น 0 แสดงว่า Factor นั้นไม่สามารถดึงรายละเอียดของข้อมูลจากตัวแปรได้เลย และ Factor ใดที่มีค่า Eigen Value น้อยกว่า 1 แสดงว่า Factor นั้นมีรายละเอียดของข้อมูลน้อยกว่าตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวเดียว ดังนั้นจะพิจารณาจากค่า Eigen Value มากกว่า 1 ซึ่งในที่นี้พบว่า มีจำนวน 4 Factor (Component)

เมื่อได้จำนวน Factor มาแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์จัดตัวแปรความสนใจทั้ง 33 ตัวแปรว่าควรอยู่ใน Factor ใด (1-4) โดยพิจารณาจากค่า Factor loading (น้ำหนักตัวประกอบ) ถ้าค่า Factor loading ของตัวแปรใน Factor ใดมีค่ามาก (เข้าสู่ +1 หรือ -1) และของ Factor อื่นๆ มีค่า Factor loading ต่ำ (เข้าสู่ศูนย์) จะจัดตัวแปรให้อยู่ใน Factor ที่มีค่า Factor loading สูง ได้ดังนี้

Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัว คือ อนาคตจะดีถ้ามีการวางแผนตั้งแต่วันนี้ การศึกษาเพียงแค่ปริญญาตรีไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขันในปัจจุบัน การศึกษาที่สูงขึ้นทำให้คนมีโอกาสในชีวิตมากขึ้น นักการเมือง/นโยบายของรัฐบาลทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ เทคโนโลยีทำให้จิตใจมนุษย์แข็งกระด้าง การลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง เศรษฐกิจของไทยคงตกต่ำไปอีกนาน ตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญ อยู่ที่ความพอใจ ประสบการณ์จากการทำงานมีค่ากว่าปริญญาบัตร และการเที่ยวกลางคืนเป็นสีสันอย่างหนึ่งของชีวิต มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.70 0.63 0.56 0.54 0.49 0.48 0.43 0.43 และ 0.13 ตามลำดับ

Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัว คือ การเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สินค้าทุกๆ ตราก็เหมือนกัน วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมือง การเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และบุคลิกอุปถัมภ์ภายนอกเป็นสิ่งสำคัญมาก มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.80 0.77 0.64 0.59 0.57 0.53 0.45 และ 0.22 ตามลำดับ

Factor ที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัว คือ คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ ทำในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้องโดยไม่สนใจคนอื่น การศึกษาต่อในประเทศหรือต่างประเทศก็เหมือนกัน อยากทิ้งชีวิตปัจจุบันเพื่อไปทำบางอย่างที่ต่างออกไป มีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ สินค้าของไทยมีคุณภาพเทียบเท่ากับต่างประเทศ และ คนเรากำหนดชะตาของตัวเอง ไม่ใช่ฟ้าลิขิต มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.68 0.62 0.60 0.59 0.52 0.31 และ 0.29 ตามลำดับ

Factor ที่ 4 ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัว คือ สินค้าราคาแพงแต่มีคุณภาพย่อมดีกว่าสินค้าราคาถูกแต่คุณภาพต่ำ ขอเพียงมีความคิดก็ทำธุรกิจได้ การกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนทำธุรกิจเป็นเรื่องปกติ

คาดหวังว่าจะเป็นผู้บริหารระดับสูงในอนาคต ในโลกยุคดิจิทัลผู้ที่ไว้วางใจจะอยู่ได้ และ บาบ บุญคุณ โทษและกฎแห่งกรรมเป็นเรื่องลึกลับ มีน้ำหนักตัวประกอบ คือ 0.72 0.62 0.50 0.49 0.46 และ 0.34 ตามลำดับ

แต่เนื่องจากมีตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปรที่มีคะแนนตัวประกอบต่ำ คือ คะแนนระหว่าง - 0.40 ถึง 0.40 จึงต้องตัดตัวแปรทั้ง 5 ตัวออกและทำการประมวลผลใหม่ ได้แก่ (1) O72 บุคลิกและรูปลักษณ์ภายนอกเป็นสิ่งที่สำคัญมาก (2) O73 คนเรากำหนดชะตาชีวิตของตัวเองไม่ใช่ฟ้าลิขิต (3) O75 บาบบุญคุณ โทษและกฎแห่งกรรมเป็นเรื่องลึกลับ (4) O76 การเที่ยวกลางคืนเป็นนิสัยอย่างหนึ่งของชีวิต และ (5) O94 สินค้าของไทยมีคุณภาพเทียบเท่าต่างประเทศ ทำให้ตัวแปรในด้านความคิดเห็นคงเหลือที่ 26 ตัวแปร

จากตัวประกอบความคิดเห็นทั้ง 26 ตัวแปร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความต่อไปนี้ คือ วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ (ค่าเฉลี่ย 4.55) อนาคตจะดีถ้าเรามีการวางแผนตั้งแต่วันนี้ (ค่าเฉลี่ย 4.52) คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ (ค่าเฉลี่ย 4.51) ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 4.43) ไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมือง (ค่าเฉลี่ย 4.43) ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง (ค่าเฉลี่ย 4.30) การเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.30) และการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้คนมีโอกาสในชีวิตมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.25)

สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย ได้แก่ การศึกษาเพียงแคंपริญญาตรีไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขันในปัจจุบัน (ค่าเฉลี่ย 4.20) และประสบการณ์จากการทำงานมีค่ากว่าปริญญาบัตร (ค่าเฉลี่ย 4.20) การลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย 4.07) ในโลกยุคดิจิทัลผู้ที่ไว้วางใจจะอยู่ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.98) สินค้าราคาแพงแต่มีคุณภาพย่อมดีกว่าสินค้าราคาถูกแต่คุณภาพต่ำ (ค่าเฉลี่ย 3.93) การกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนทำธุรกิจเป็นเรื่องปกติ (ค่าเฉลี่ย 3.79) ฉันมีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ (ค่าเฉลี่ย 3.75) เทคโนโลยีทำให้จิตใจมนุษย์แข็งแกร่ง (ค่าเฉลี่ย 3.70) ฉันคาดหวังว่าจะเป็นผู้บริหารระดับสูงในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 3.67) นักการเมือง/นโยบายของรัฐบาลทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ (ค่าเฉลี่ย 3.66) สินค้าของไทยมีคุณภาพเทียบเท่าต่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.63) ตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญ อยู่ที่ความพอใจ (ค่าเฉลี่ย 3.63) การศึกษาต่อในประเทศหรือต่างประเทศก็เหมือนกัน (ค่าเฉลี่ย 3.51) และฉันอยากจะทิ้งชีวิตปัจจุบันเพื่อไปทำบางอย่างที่ต่างออกไป (ค่าเฉลี่ย 3.41)

สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างเฉยๆ ได้แก่ เศรษฐกิจของไทยคงตกต่ำไปอีกนาน (ค่าเฉลี่ย 3.28) ขอเพียงคุณมีความคิดคุณก็ทำธุรกิจได้ (ค่าเฉลี่ย 3.27) ฉันจะทำในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้องเหมาะสมโดยไม่สนใจคนอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.11) การเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย (ค่าเฉลี่ย 3.01) และสินค้าทุกๆ ราคาก็เหมือนๆ กัน (ค่าเฉลี่ย 2.62)

จากตัวประกอบความคิดเห็นทั้ง 26 ตัวแปรดังกล่าว นำมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร (Factor Analysis) โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis) ในการสกัดปัจจัย และหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax อีกครั้งหนึ่ง เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มความคิดเห็น พบว่าสามารถนำตัวแปรความคิดเห็น ทั้ง 28 ตัวแปรมาจัดกลุ่มใส่ใน Factor ทั้ง 4 Factor ตามค่า Factor loading และตั้งชื่อกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักวิเคราะห์ ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว คือ มีน้ำหนักตัวประกอบคือ อนาคตจะดีถ้าเรามีการวางแผนตั้งแต่วันนี้ การศึกษาเพียงแค่ปริญญาตรีไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขันในปัจจุบันการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้คนมีโอกาสในชีวิตมากขึ้น นักการเมือง/นโยบายของรัฐบาลทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ เทคโนโลยีทำให้จิตใจมนุษย์แข็งแกร่ง การลงทุนทำธุรกิจในปัจจุบันมีความเสี่ยง เศรษฐกิจของไทยคงตกต่ำไปอีกนาน ราคาสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญ อยู่ที่ความพอใจ ประสิทธิภาพจากการทำงานมีค่ากว่าปริญญาบัตร มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.72 0.66 0.61 0.53 0.50 0.48 0.45 0.43 และ 0.42 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มรอบรู้เรื่องการเมืองและวัฒนธรรม ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัว คือ การเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สินค้าทุกๆ ราคาก็เหมือนๆ กัน วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมืองการเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติไม่ใช่เรื่องเสียหาย ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.83 0.82 0.82 0.80 0.63 0.57 และ 0.56 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มมองโลกบนความจริง ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว คือ คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ สิ่งที่คุณเห็นว่าถูกต้องเหมาะสมโดยไม่สนใจคนอื่น การศึกษาต่อในประเทศหรือต่างประเทศก็เหมือนกัน อยากจะทิ้งชีวิตปัจจุบันเพื่อไปทำบางอย่างที่ต่างออกไป มีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ทุกวันนี้มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.69 0.63 -0.69 0.68 และ 0.66 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มนักธุรกิจมุ่งแข่งขัน ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว คือ สินค้าราคาแพงแต่มีคุณภาพย่อมดีกว่าสินค้าราคาถูกแต่คุณภาพต่ำ ขอเพียงคุณมีความคิดคุณก็ทำธุรกิจได้ การกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนทำธุรกิจเป็นเรื่องปกติ คาดหวังว่าจะเป็นผู้บริหารระดับสูงในอนาคต ในโลกยุคดิจิทัลผู้ที่ไวกว่าถึงจะอยู่ได้ มีน้ำหนักตัวประกอบคือ 0.79 0.76 0.63 0.57 และ 0.50 ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์จัดกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร (Cluster Analysis) ตามรูปแบบการดำเนินชีวิต (Psychotropic Profile)

จากการวิเคราะห์จัดกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร ตามกลุ่มตัวประกอบด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต จากกลุ่มตัวประกอบกิจกรรม 4 กลุ่ม กลุ่มตัวประกอบด้านความสนใจ 4 กลุ่ม และกลุ่มตัวประกอบด้านความคิดเห็น 4 กลุ่ม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จัดกลุ่มให้กลุ่มที่มีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตคล้ายกัน เข้ามารวมกลุ่มคนประเภทเดียวกัน (Cluster Analysis) ในขณะที่แต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน ตามคะแนนตัวประกอบ (Factor score) มีวิธีวิเคราะห์โดยการจำแนกกลุ่มด้วยเทคนิค K-Means เนื่องจากมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นเทคนิคการจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อย โดยต้องกำหนดจำนวนกลุ่ม หรือจำนวน Cluster ที่ต้องการ เช่น กำหนดให้มี k กลุ่ม เทคนิคนี้จะมีการทำงานหลายๆ รอบ (Iteration) โดยในแต่ละรอบจะมีการรวม กลุ่มตัวอย่างให้ไปอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเลือกกลุ่มที่กลุ่มตัวอย่างนั้นมีระยะห่างจากค่ากลางของกลุ่มน้อยที่สุด แล้วคำนวณค่ากลางของกลุ่มใหม่จนกระทั่งค่ากลางของกลุ่มไม่เปลี่ยนแปลงหรือครบจำนวนรอบที่กำหนดไว้

ผู้ศึกษาได้นำกลุ่มตัวประกอบกิจกรรม กลุ่มตัวประกอบความสนใจ และกลุ่มตัวประกอบความคิดเห็น ทั้ง 12 กลุ่ม มาจัดกลุ่มโดยใช้เทคนิค K-Means ทดลองกำหนดกลุ่มในโปรแกรมว่าควรจะมีกี่กลุ่ม ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการทดลองกำหนด Cluster เป็นจำนวนที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบและพิจารณาความเหมาะสม พบว่าเมื่อกำหนด จำนวน 4 Cluster แล้ว จำนวนสมาชิกในแต่ละ Cluster มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งการจัดกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตนั้น ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนองค์ประกอบของแต่ละคน หากผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนองค์ประกอบสูงสุดในองค์ประกอบใด ผู้ศึกษาจะจัดคนๆ นั้น เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตนั้นๆ ซึ่งตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะทำให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนเป็นสมาชิกของกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตได้เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกันตามคะแนนองค์ประกอบ (Factor Score) โดยสรุปสามารถจัดกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร ได้ 4 กลุ่ม พร้อมทั้งนำคะแนนตัวประกอบมาอธิบายลักษณะเด่นและลักษณะรองรวมทั้งลักษณะตรงกันข้าม (เครื่องหมายลบ) ของแต่ละกลุ่ม หลังจากนั้นได้นำลักษณะทางประชากรศาสตร์มา Crosstabs กับจำนวนกลุ่มเพื่อที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกในแต่ละกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตกับลักษณะทางประชากร ซึ่งสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาวโสดนักคิด

จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ส่วนใหญ่อายุ 40-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.63 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.00 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 58.46 รายได้ต่อเดือน 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.15 พักอาศัยกับครอบครัวต้น(พ่อแม่) คิดเป็นร้อยละ 58.46 สถานภาพที่พักเป็นของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 50.00 ประเภทที่พักส่วนใหญ่เป็นทาวเฮาส์ คิดเป็นร้อยละ 40.77 จำนวนบัตรเครดิต 1-2 ใบ คิดเป็นร้อยละ 54.62 และอัตราการออมเงินต่อเดือน ต่ำกว่า 10% คิดเป็นร้อยละ 55.38

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านกิจกรรม ไม่ชอบการทำงานและกิจกรรมสังคม ชอบการบริโภคและการท่องเที่ยว ชอบงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง ด้านความสนใจ ไม่รักครอบครัวและไม่ปรับตัวเพื่อความสำเร็จ ไม่ชอบแฟชั่นและค่านิยม ด้านความคิดเห็น รอบรู้เรื่องการเมืองและวัฒนธรรม และไม่เป็นนักวิเคราะห์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสาวโสดรักครอบครัว

จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 อายุ 45-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.73 รองลงมาอายุ 40-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.29 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.94 รองลงมาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 42.86 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 73.47 รายได้ต่อเดือน 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.53 รองลงมา 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.17 พักอาศัยอยู่กับครอบครัวต้นเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 48.98 รองลงมา พักอาศัยอยู่เพียงลำพัง คิดเป็นร้อยละ 37.41 สถานภาพที่พักเป็นเจ้าของเองเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64.63 ประเภทที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 46.94 จำนวนบัตรเครดิต 1-2ใบ เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 58.50 และอัตราการออมเงินต่ำกว่า 11-20% คิดเป็นร้อยละ 53.74

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านกิจกรรม ชอบงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง ชอบการทำงานและกิจกรรมสังคม ด้านความสนใจ เป็นคนรักครอบครัวและปรับตัวเพื่อความสำเร็จ รักตัวเองและสังคม ชอบความเรียบง่ายและเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านความคิดเห็น เป็นคนมองโลกบนความเป็นจริง และรอบรู้เรื่องการเมืองและวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสาวโสดผู้สนใจตนเอง

จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 อายุ 30-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.71 ระดับการศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 54.46 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 41.07 รองลงมาเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 37.50 รายได้ต่อเดือน 40,001-50,000 คิดเป็นร้อยละ 33.04

รองลงมา 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.43 พักอาศัยอยู่กับครอบครัวต้น คิดเป็นร้อยละ 34.82 รองลงมาพักอาศัยอยู่เพียงลำพัง คิดเป็นร้อยละ 33.04 สถานภาพที่พักเป็นของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 62.50 ประเภทที่พักเป็นบ้านเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 58.04 จำนวนบัตรเครดิต 1-2 ใบ เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 47.32 และอัตราการออมเงินต่อเดือน 11-20% คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมา ต่ำกว่า 10% คิดเป็นร้อยละ 53.57

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านกิจกรรม ชอบงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง ชอบกีฬาและความบันเทิง ด้านความสนใจ เป็นคนรักตัวเองและสังคม ชอบแฟชั่นและค่านิยม เป็นคนรักครอบครัวและปรับตัวเพื่อความสำเร็จ ไม่เป็นคนเรียบง่ายและเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านความคิดเห็น เป็นคนมองโลกบนความเป็นจริง เป็นนักธุรกิจมุ่งแข่งขัน เป็นนักวิเคราะห์ และไม่รอบรู้เรื่องการเมืองและวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสาวโสดนักเดินทางข่างเลือก

จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 อายุ 45-49 ปี ระดับการศึกษาปริญญาโท อาชีพเจ้าของกิจการ รายได้ต่อเดือน สูงกว่า 70,000 บาท พักอาศัยอยู่กับครอบครัวต้น (พ่อแม่) สถานภาพที่พักเป็นเจ้าของ ประเภทที่พักเป็นบ้านเดี่ยว และอัตราการออมเงินเท่ากับ 11-20% ทั้งกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนจำนวนบัตรเครดิตส่วนใหญ่มี 3-4 ใบ คิดเป็นร้อยละ 45.45

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านกิจกรรม ชอบการบริโภคและการท่องเที่ยว ไม่ชอบการทำงานและกิจกรรมสังคม ชอบกีฬาและความบันเทิง เป็นคนรักครอบครัวและปรับตัวเพื่อความสำเร็จ ไม่ชอบงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง ด้านความสนใจ เป็นคนรักตัวเองและสังคม ไม่ชอบแฟชั่นและค่านิยม ชอบความเรียบง่ายและเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านความคิดเห็น ไม่รอบรู้เรื่องการเมืองและวัฒนธรรม เป็นนักวิเคราะห์ มองโลกบนความเป็นจริง และเป็นนักธุรกิจมุ่งแข่งขัน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร โดยการจัดกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิต (AIOs) ตามลักษณะที่คล้ายกันของกลุ่มตัวอย่างทางด้านกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) และความคิดเห็น (Opinions) ด้วยวิธีวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) จะได้รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาวโสดนักคิด

เป็นกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีลักษณะเด่นในกลุ่มตัวประกอบความคิดเห็น คือ รอบรู้เรื่องการเมืองและวัฒนธรรม ผู้หญิงวัยทำงานกลุ่มนี้มีความเห็นตรงกันในเรื่อง วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สอดคล้องกับกลุ่มหญิงไทยใจงาม ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) และกลุ่มอนุรักษ์นิยม ในงานวิจัยของ เกษรา เกิดมงคล (2546) และมีความคิดเห็นในเรื่องการเมืองว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีความคิดเห็นในเรื่องเศรษฐกิจว่า ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สอดคล้องกับกลุ่มทุ่มเทให้ครอบครัวและใส่ใจสังคม ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) และในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ผู้หญิงวัยทำงานกลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าสินค้าต่างๆ ราคาก็เหมือนๆ กัน สอดคล้องกับกลุ่มสาวมีสุข ในงานวิจัยของ ศรันยพงศ์ เทียงธรรม (2549) ซึ่งมีความหลงใหลในตราयीห้อยต่ำสุด และกลุ่มแม่ศรีเรือน ในงานวิจัยของ สุพัตรา กิ่งพุ่ม (2550) ที่ไม่สนใจสินค้าแบรนด์เนมหรือตราयीห้อย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสาวโสดรักครอบครัว

เป็นกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีลักษณะเด่นในกลุ่มตัวประกอบกิจกรรม คือ ชอบงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง และชอบการทำงานและกิจกรรมสังคม สอดคล้องกับกลุ่มทุ่มเทให้ครอบครัวและใส่ใจสังคม ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) ในกิจกรรมดูโทรทัศน์/ซีดี/ดีวีดีที่บ้าน พักผ่อนที่บ้านหลังเลิกงานแทนการไปเที่ยวกลางคืน ชอบอ่านหนังสือและนิตยสาร และการไปเยี่ยมชมญาติผู้ใหญ่ในเทศกาลสำคัญ สอดคล้องกับกลุ่มสาวมั่น ในงานวิจัยของ ศรันยพงศ์ เทียงธรรม (2549) และกลุ่มผู้หญิงแฉวงหาความเจริญ ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานคือ ชอบที่จะทำงาน โดยการเป็นสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ มีการวางแผนการจัดลำดับความสำคัญของงาน และเข้าร่วมงานสัมมนาหรืออบรมในหลักสูตรที่เป็นประโยชน์กับงาน เพราะต้องการเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ลักษณะเด่นในกลุ่มตัวประกอบความสนใจ คือ รักครอบครัวและปรับตัวเพื่อความสำเร็จ รักตัวเองและสังคม สอดคล้องกับกลุ่มรักครอบครัว ในงานวิจัยของ เกษรา เกิดมงคล (2546) และกลุ่มทุ่มเทให้ครอบครัวและใส่ใจสังคม ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) ในการให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก โดยการให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมในครอบครัวเสมอ เมื่อมีปัญหาปรึกษาคนในครอบครัว และสนใจดูแลสุขภาพของตัวเองให้แข็งแรงโดยการให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย สอดคล้องกับกลุ่มสาวมั่น ในงานวิจัยของ ศรันยพงศ์ เทียงธรรม (2549) ในการสนใจเรื่องสุขภาพของตัวเอง ลักษณะเด่นในกลุ่มตัวประกอบความคิดเห็น คือ มองโลกบนความเป็นจริง มีส่วนคล้ายคลึงกับกลุ่มเป็นตัวของตัวเอง ในงานวิจัยของ เกษรา เกิดมงคล (2546) ในความคิดเห็นเรื่องการศึกษาต่อในประเทศหรือต่างประเทศก็เหมือนกัน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสาวโสดผู้สนใจตนเอง

กลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีลักษณะเด่นในกลุ่มตัวประกอบกิจกรรม คือ ชอบงานอดิเรกและการใช้เวลาว่าง ลักษณะเด่นในกลุ่มตัวประกอบความสนใจ คือ รักตัวเองและสังคม เหมือนกับกลุ่มสาวโสดรักครอบครัว แต่มีข้อแตกต่างกันตรงที่ กลุ่มสาวโสดผู้สนใจตนเองมีความสนใจในเรื่องแฟชั่นและค่านิยม คือมีความสนใจในเรื่องที่อยู่ในกระแสนิยม โดยการติดตามข่าวสารบ้านเมืองทุกวัน ขาดอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ, PDA ไม่ได้ และสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวซุบซิบดารา, นักร้อง สอดคล้องกับกลุ่มตามกระแส ในงานวิจัยของ เกษรา เกิดมงคล (2546) กลุ่มทันสมัย-ชอบแสงสีในโลกกว้าง ในงานวิจัยของ สุพัตรา กิ่งพุ่ม (2550) และกลุ่มสนุกเร็นจ่าสรรหาแฟชั่น ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) ให้ความสนใจในตราสัญลักษณ์ชื่อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) สอดคล้องกับกลุ่มสาวชอบแบรนด์ ในงานวิจัยของ ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม (2549) ลักษณะเด่นในตัวประกอบความคิดเห็น คือ มองโลกบนความเป็นจริงเหมือนกับกลุ่มสาวโสดรักครอบครัว

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสาวโสดนักเดินทางข่างเลือก

กลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีลักษณะเด่นในกลุ่มตัวประกอบกิจกรรม คือ ชอบการบริโภคและการท่องเที่ยว ชอบกีฬาและความบันเทิง รักครอบครัวและปรับตัวเพื่อความสำเร็จ สอดคล้องกับกลุ่มหญิงยุคใหม่หัวใจไฮโซ ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) ในการเลือกซื้อสินค้าที่ถูกต้องถึงแม้จะมีราคาสูง โดยมักเลือกซื้อสินค้าแฟชั่นจากต่างประเทศ และให้รางวัลกับตัวเองโดยการลาพักร้อนไปเที่ยวต่างประเทศ สอดคล้องกับกลุ่มThe Thirtyteen ในงานวิจัยของ ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม (2549) และชอบซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต คล้ายคลึงกับกลุ่มสาวชอบแบรนด์ ในงานวิจัยของ ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม (2549) กลุ่มผู้หญิงวัยทำงานกลุ่มนี้ยังชอบทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นท้าทาย เช่น ปีนผา ล่องแก่ง สอดคล้องกับกลุ่มผู้นำยุคใหม่ ในงานวิจัยของ เกษรา เกิดมงคล (2546) และกลุ่มรักสุขภาพและความตื่นเต้นท้าทาย ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547) เล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก และออกกำลังกายโดยการเป็นสมาชิกสปอร์ตคลับ สอดคล้องกับกลุ่มรักการแข่งขัน ในงานวิจัยของ เกษรา เกิดมงคล (2546) ลักษณะเด่นในตัวประกอบความสนใจคือ รักตัวเองและสังคม เหมือนกับกลุ่มสาวโสดรักครอบครัว และกลุ่มสาวโสดผู้สนใจตนเอง ลักษณะเด่นในตัวประกอบความคิดเห็น คือ เป็นนักวิเคราะห์ และเป็นนักธุรกิจมุ่งแข่งขัน สอดคล้องกับกลุ่มเป็นตัวของตัวเอง ในงานวิจัยของ เกษรา เกิดมงคล (2546) ในความเห็นเรื่องตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญอยู่ที่ความพอใจ และสินค้านั้นแพงแต่มีคุณภาพดีกว่าสินค้านั้นราคาถูกแต่มีคุณภาพต่ำ สอดคล้องกับกลุ่มสนุกเร็นจ่าสรรหาแฟชั่น ในงานวิจัยของ สุพิชา บ้านชี (2547)

ข้อค้นพบ

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพ โสดใน กรุงเทพมหานคร มีข้อค้นพบดังนี้

ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ระดับการศึกษา พบว่าผู้หญิงวัยทำงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52 และปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 43.50 เมื่อรวมกันแล้วคิดเป็นร้อยละ 95.50 แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงวัยทำงานเกือบทั้งหมดให้ความสำคัญกับการศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อความคิดเห็นที่ว่า การศึกษาที่สูงขึ้นทำให้คนมีโอกาสในชีวิตมากขึ้น, การศึกษาเพียงแค่ปริญญาตรีไม่เพียงพอสำหรับการแข่งขันในปัจจุบัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วย คือ 4.25 และ 4.20 ตามลำดับ

2. อาชีพ พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 57.50 พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.75 ข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 9.75 เมื่อรวมกันแล้วคิดเป็นร้อยละ 80.00 ซึ่งมีสถานภาพเดียวกันคือเป็นมนุษย์เงินเดือน มีเพียงร้อยละ 20.00 เท่านั้นที่มีอาชีพเจ้าของกิจการ และวิชาชีพอิสระ โดยวิชาชีพอิสระนั้น พบว่า คือมัคคุเทศก์ ผู้ช่วยวิจัย และที่ปรึกษาทางด้านHR ที่ผลการศึกษาออกมาเช่นนี้ก็อาจจะเป็นเพราะว่า สถานที่เก็บแบบสอบถามเป็นศูนย์รวมของอาคารสำนักงานซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ทำให้อาชีพที่พบไม่หลากหลาย

3. รายได้ พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานมีระดับรายได้ที่ไม่แตกต่างกันมากคือ 30,001-40,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.75 รองลงมาเกือบเท่ากันคือ 20,001-30,000 บาท และ 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.00 และ 21.75 ตามลำดับ

4. คนที่พักอาศัยด้วย พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานพักอาศัยกับครอบครัวต้น (พ่อแม่) คิดเป็นร้อยละ 49.50 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพ โสดนั้นคือยังไม่ได้แต่งงาน จึงยังพักอาศัยกับครอบครัวต้น (พ่อแม่) รองลงมาคืออยู่เพียงลำพัง คิดเป็นร้อยละ 28.75 และในส่วนของคำตอบอื่นๆ พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานพักอาศัยกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 1.75

5. สถานภาพที่พักอาศัย พบว่า เป็นของครอบครัวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.25 ใกล้เคียงกับเป็นเจ้าของเอง คิดเป็นร้อยละ 40.75 และในส่วนของคำตอบอื่นๆ พบว่าเป็นของบริษัท (สวัสดิการ) คิดเป็นร้อยละ 0.50

6. ประเภทที่พักอาศัย พบว่า ที่พักอาศัยของผู้หญิงวัยทำงานส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 43.80 และในส่วนของคำตอบอื่นๆ พบว่าเป็นอาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 4.75

7. จำนวนบัตรเครดิต พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานมีบัตรเครดิตจำนวน 1-2 ใบ เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.50 และไม่มีบัตรเครดิตน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.00

8. อัตราการเก็บออมเงินต่อเดือน พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานมีอัตราการเก็บออมเงินต่อเดือนที่อัตรา 11-20% เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 41.00 ใกล้เคียงกับ ต่ำกว่า 10% คิดเป็นร้อยละ 39.25 ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าผู้หญิงวัยทำงานส่วนใหญ่มีอัตราการเก็บออมเงินในอัตราที่ไม่มาก อาจจะมากจากภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องรับผิดชอบ หรือ ชอบจับจ่ายใช้สอยจากค่าเฉลี่ยในสวนกิจกรรมที่ว่าเลือกซื้อสินค้าที่ดูใจถึงแม้จะมีราคาสูงก็ตาม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 3.27 หมายถึงทำกิจกรรมปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบด้านกิจกรรม

จากตัวแปรด้านกิจกรรม จำนวน 31 ตัวแปร พบว่า สิ่งที่คุณผู้หญิงวัยทำงานจัดสรรเวลาให้มาก ได้แก่ การดูโทรทัศน์/ซีดี/ดีวีดีที่บ้าน การวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงาน พักผ่อนที่บ้านหลังเลิกงานแทนการออกไปเที่ยวกลางคืน ทำความสะอาดบ้านด้วยตัวเอง ชอบอ่านหนังสือและนิตยสาร ไปเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ในเทศกาลสำคัญ ทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ผู้หญิงวัยทำงานจัดสรรเวลาให้กับกิจกรรมเกี่ยวกับงาน การพักผ่อน และครอบครัว

สิ่งที่คุณผู้หญิงวัยทำงานจัดสรรเวลาให้น้อยที่สุด ได้แก่ การซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต เล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก สะสมผลงานดารานักร้องที่เป็นที่นิยม เลือกซื้อสินค้าแฟชั่นจากต่างประเทศ เล่นกีฬากลางแจ้งทุกวันหยุด และใช้เวลาเข้าร่วมงานแฟชั่นโชว์

ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบด้านความสนใจ

จากตัวแปรด้านความสนใจ จำนวน 28 ตัวแปร พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่ การให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมในครอบครัวเสมอ ให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย ชอบการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ และพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สิ่งที่คุณผู้หญิงวัยทำงานให้ความสนใจเป็นอันดับแรกคือครอบครัว สุขภาพ การท่องเที่ยว และการงาน ซึ่งสอดคล้องกับด้านกิจกรรม

สิ่งที่คุณผู้หญิงวัยทำงานให้ความสนใจน้อย ได้แก่ สนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวซุบซิบดารา, นักร้อง และสนใจรายการแฟชั่นโชว์มากกว่ารายการอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับด้านกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ตัวประกอบด้านความคิดเห็น

จากตัวแปรด้านความคิดเห็น จำนวน 26 ตัวแปร พบว่า ผู้หญิงวัยทำงานเห็นด้วยอย่างยิ่งกับ วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ อนาคตจะดีถ้าเรามีการวางแผนตั้งแต่วันนี้ คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ไม่ชอบความขัดแย้งทางการเมือง ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ การศึกษาที่สูงขึ้นทำให้คนมีโอกาสในชีวิตมากขึ้น ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ผู้หญิงวัยทำงานมีความคิดเห็นที่ตรงกันในเรื่องของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยซึ่งรวมถึงคุณค่าทางจิตใจ เรื่องของอนาคตต้องมีการวางแผนตั้งแต่วันนี้ เรื่องการเมือง และเรื่องการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ ช่วยให้ทราบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานครแต่ละกลุ่มนั้น มีรูปแบบการดำเนินชีวิตในการทำกิจกรรมอะไร ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับเรื่องใด ค่านิยมต่อสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างไร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นข้อมูลทางด้านการตลาด ในการแบ่งส่วนแบ่งตลาด กำหนดกลุ่มเป้าหมายในกิจการหรือธุรกิจที่มีความสนใจในกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการศึกษาสามารถแบ่งกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานที่มีสถานภาพโสดในกรุงเทพมหานคร ได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มสาวโสดนักคิด กลุ่มสาวโสดรักครอบครัว กลุ่มสาวโสดผู้ดูแลตนเอง และกลุ่มสาวโสดนักเดินทางช่างเลือก โดยกลุ่มที่มีความน่าสนใจได้แก่ กลุ่มสาวโสดรักครอบครัว กลุ่มสาวโสดผู้ดูแลตนเอง และกลุ่มสาวโสดนักเดินทางช่างเลือก ดังนี้

กลุ่มสาวโสดรักครอบครัว

สาวโสดวัยทำงานกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกมากที่สุด คือ 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 เป็นตลาดที่ขนาดใหญ่ที่สุด สมาชิกมีอายุ 45-49 ปี และ 40-44 ปี ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน และระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทก็มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนเป็นส่วนใหญ่ รายได้ดี เป็นเจ้าของบ้านเองและพักอาศัยกับครอบครัวต้นเป็นส่วนใหญ่ ผู้หญิงวัยทำงานกลุ่มนี้มีลักษณะเด่นในการให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก โดยการให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมในครอบครัวเสมอ เมื่อมีปัญหาปรึกษาคนในครอบครัว และให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย และสนใจดูแลสุขภาพของตัวเองให้แข็งแรง โดยการให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย จากการชอบเตรียมอาหารสำหรับรับประทานเองที่บ้าน ดังนั้นสินค้าหรือบริการที่เหมาะสมคือธุรกิจเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพที่มีวิธี

รับประทานไม่ยุ่งยาก สังเกตได้จากการเลือกซื้ออาหารมักคำนึงถึงความสะดวกสบายเสมอ และจากกิจกรรมที่ชอบทำคือ ใช้เวลาว่างในการท่องอินเทอร์เน็ต ชอบอ่านหนังสือและนิตยสาร ดูโทรทัศน์/ซีดี/ดีวีดีที่บ้าน จากลักษณะกิจกรรมที่ชอบทำนี้ สามารถนำมากำหนดช่องทางในการสื่อสารทางการตลาดได้ว่าสื่อใดที่เหมาะสม ซึ่งในกลุ่มนี้สามารถเลือกจากสื่อได้หลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นทางอินเทอร์เน็ต หนังสือและนิตยสาร หรือทางโทรทัศน์ แต่อีกนัยหนึ่งของคนกลุ่มนี้คือ สนใจที่จะทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ๆ มากกว่าใช้แต่ตราสินค้าเดิม ซึ่งถือว่าเป็นโอกาสของสินค้าตราใหม่ๆ ในการนำเสนอแต่ก็ถือเป็นวิกฤตของสินค้าที่มีอยู่เดิมว่าจะทำอย่างไรถึงจะสามารถรักษาลูกค้านี้ไว้ได้ เพื่อให้ลูกค้ามีความจงรักภักดีในตราสินค้า ไม่เปลี่ยนใจไปใช้สินค้าตราอื่น โดยการต้องทำสินค้าให้แตกต่างจากคู่แข่งรายอื่นทางด้านคุณภาพ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดราคาขายที่ถูกกว่าเพื่อแข่งขันกับคู่แข่งอื่น แต่ต้องกำหนดราคาโดยคำนึงถึงตำแหน่งผลิตภัณฑ์ต้องใกล้เคียงกับคุณภาพสินค้าที่มาพร้อมกับความสะดวกสบายในการบริโภค

กลุ่มสาวโสดผู้ดูแลตนเอง

สาวโสดวัยทำงานกลุ่มนี้สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 อายุ 30-34 และ 35-39 ปี ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และเป็นเจ้าของกิจการ รายได้ต่อเดือนค่อนข้างสูงคือ 40,001-50,000 บาท ผู้หญิงวัยทำงานกลุ่มนี้ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับตัวเอง จากการชอบงานอดิเรกและการใช้เวลาว่างและมีความคิดที่ดีกับสังคมโดยการแบ่งเวลาเข้าร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า เข้าร่วมงานการกุศลต่างๆ และเป็นคนที่ไม่หยุดอยู่กับที่ มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลาคือสนใจศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับงานเพื่อความสำเร็จในอาชีพ เพื่อรายได้ที่สูงขึ้น และลักษณะเด่นที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นคือ กลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องแฟชั่นและค่านิยม คือมีความสนใจในเรื่องที่อยู่ในกระแสนิยม โดยการติดตามข่าวสารบ้านเมืองทุกวัน ขาดอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ, PDA ไม่ได้ และสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง เช่น ข่าวซุบซิบดารา, นักร้อง ให้ความสนใจในตรายี่ห้อจากการนิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) โดยสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับคนกลุ่มนี้ก็คือพวกสินค้าประเภทไฮเทคโนโลยีต่างๆ อุปกรณ์สื่อสารรุ่นใหม่ๆ ซึ่งคนกลุ่มนี้มีความนิยมชมชอบในตราสินค้าที่มีชื่อเสียง โดยสามารถทำการสื่อสารทางการตลาดผ่านสื่อได้หลายประเภท เพราะคนกลุ่มนี้บริโภคสื่อเกือบทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือและนิตยสาร โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งสื่อทางโทรทัศน์ก็มีความน่าสนใจเนื่องจากคนกลุ่มนี้ชอบดูโฆษณาทางโทรทัศน์มากพอๆ กับดูรายการต่างๆ

กลุ่มสาวโสดนักเดินทางช่างเลือก

สาวโสดวัยทำงานกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีสมาชิกน้อยที่สุดเพียงแค่ 11 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 2.75 ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกในกลุ่มอื่นๆ แต่สาวโสดวัยทำงานกลุ่มนี้ก็มีความน่าสนใจไม่น้อยทีเดียว เพราะเมื่อพิจารณาจากระดับรายได้ต่อเดือนแล้วเป็นกลุ่มที่มีรายได้ทั้งกลุ่มสูงกว่า 70,000 บาท ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มที่มีความมั่นคงทางการเงินมาก เป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง มีรายได้สูงที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นๆ มีอาชีพเจ้าของกิจการ เป็นเจ้าของบ้านเอง ระดับการศึกษาปริญญาโท ซึ่งมีลักษณะนิสัยที่โดดเด่นคือชอบกิจกรรมการบริโภคและการท่องเที่ยว และชอบไปเที่ยวต่างประเทศมากกว่าเที่ยวในประเทศ สังเกตได้จากไม่ชอบไปท่องเที่ยวจังหวัดใกล้เคียงในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ รวมทั้งไม่เกี่ยงเรื่องราคา จากการมักเลือกซื้อของที่ถูกต้องถึงแม้จะราคาสูงก็ตาม คือซื้อสินค้าตามความพอใจ ซึ่งเป็นกลุ่มในอุดมคติของนักการตลาดเลยทีเดียว ซึ่งสินค้าที่เหมาะสมกับคนกลุ่มนี้นั้นควรเป็นสินค้าและบริการประเภทท่องเที่ยวต่างประเทศโดยเฉพาะ โดยสื่อที่ใช้เพื่อสื่อสารทางการตลาดให้เข้าถึงกับคนกลุ่มนี้นั้น ควรจะใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตจะเหมาะสมที่สุด เพราะสังเกตได้จากคนกลุ่มนี้มักชอบเลือกซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต และมักใช้บัตรเครดิตในการใช้จ่ายใช้สอย คือชอบความสะดวกสบาย ซึ่งบริษัททัวร์สามารถสื่อสารทางการตลาดผ่านทางบัตรเครดิต โดยการโฆษณาผ่านทางวารสารของบัตรเครดิต ซึ่งมีการจัดส่งให้กับลูกค้าเป็นประจำทุกเดือน และเพิ่มบริการผ่อนชำระค่าท่องเที่ยวผ่านบัตรเครดิตโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม เพื่อเพิ่มทางเลือกและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค

กลุ่มสาวโสดนักคิด

สาวโสดวัยทำงานกลุ่มนี้มีสมาชิกจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ส่วนใหญ่อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ปานกลาง สถานภาพที่พักเป็นของครอบครัว ผู้หญิงวัยทำงานกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และมีความคิดเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ คนกลุ่มนี้ไม่ยึดติดในสินค้าหรือบริการใดๆ เพราะมีความคิดเห็นที่ว่าสินค้าทุกอย่างตราก็เหมือนกัน แต่เป็นคนที่ชอบบริโภคชาว สินค้าหรือบริการที่เหมาะสมกับคนกลุ่มนี้คือธุรกิจเกี่ยวกับสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร แต่เป็นหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารที่ไม่ใช่เกี่ยวกับบันเทิง เพราะคนกลุ่มนี้ไม่ชอบแฟชั่นและค่านิยม โดยอาจจะมีการเสนอบริการสมัครสมาชิกรายปี และมีแถมบริการส่งข่าวด่วนผ่าน E-mail หรือ SMS ฟรี เนื่องจากคนกลุ่มนี้มักใช้เวลาว่างในการท่องอินเทอร์เน็ต ไม่ชอบสังคมและมักใช้เวลาอยู่กับตัวเองที่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. เนื่องจากขอบเขตการศึกษาครั้งนี้จำกัดเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาไปในระดับภาค เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน อาจส่งผลให้มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน ได้ และอาจเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในช่วงที่มากขึ้นหรือในวัยเกษียณ ซึ่งมีจำนวนประชากรมาก

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในแนวกว้างๆ การศึกษาในครั้งต่อไปควรเลือกศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น โดยนำไปศึกษาสัมพันธ์กับการใช้สินค้าเฉพาะในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ออกแบบคำถามให้ชัดเจนและเหมาะสมกับสินค้าประเภทที่เราสนใจจะศึกษา เพื่อประโยชน์ในเชิงลึก